

Sygn. akt IV U 646/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2018 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Dorecka

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2018 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 30 lipca 2018 roku nr (...)

w sprawie M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość renty

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się M. B. prawo do przeliczenia renty z uwzględnieniem w okresach składkowych okresu nauki zawodu od dnia 1 września 1975 roku do dnia 30 czerwca 1977 roku,
2. w pozostałym zakresie oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 646/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 26 listopada 2018 r.

Decyzją z dnia 30 lipca 2018 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. z 2004 r. UE L Nr 166, poz. 1) oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. z 2009 r. UE L Nr 284, poz. 1), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 maja 2018 r., przeliczył M. B. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 1 maja 2018 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, przyznając dodatek pielęgnacyjny na okres do 31 grudnia 2019 r. i przedłużając prawo do renty na okres do 31 grudnia 2019 r., w oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 5 lipca 2018 r., która uznała, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy

i niezdolny do samodzielnej egzystencji na okres do 31 grudnia 2019 r. Decyzją tą Zakład odmówił ubezpieczonemu doliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 15 maja 1981 r. do 30 listopada 1988 r., ponieważ okresy takie rozpatrywane są tylko w przypadku, gdy pozwalają na przyznanie prawa do renty, tj. występują w pięciu latach w ostatnim 10-leciu poprzedzającym datę złożenia wniosku o rentę. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił również doliczenia okresu nauki, ponieważ ubezpieczony nie przedstawił dokumentu potwierdzającego zawarcie indywidualnej umowy o praktyczną naukę zawodu z pracodawcą.

Decyzja ta została zaskarżona odwołaniem przez M. B.. W odwołaniu ubezpieczony domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przeliczenia renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przy uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców oraz okresu nauki zawodu. W uzasadnieniu odwołujący podał, że ukończył (...) Szkołę Zawodową przyzakładową w Państwowym Ośrodku (...) w W.. Wskazał, że posiada umowę o naukę zawodu i świadectwo ukończenia szkoły. Podkreślił też, że do szkoły i do pracy dojeżdżał autobusem. Popołudniami zaś pracował razem z rodzicami w ich gospodarstwie rolnym. W piśmie procesowym z dnia 9 października 2018 r. odwołujący podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie (k. 19). W piśmie procesowym z dnia 14 listopada 2018 r. podał zaś, że umowę o naukę zawodu z (...) otrzymał w drugim roku szkolnym (k. 38).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Wskazał też, że zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy emerytalno-rentowej, w przypadku ubiegania się o rentę jako okresy uzupełniające zaliczeniu podlegają wyłącznie okresy wymienione w art. 10 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, tj. wyłącznie okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono składki, a nie okresy pracy w gospodarstwie rolnym dokumentowane zeznaniami świadków. Podkreślił ponadto, że dołączona do odwołania umowa o naukę zawodu z (...) W. na okres od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1978 r. to jedynie kserokopia. W przypadku jednak przedłożenia oryginału umowy zawartej we wrześniu 1975 r., okres nauki zawodu nie może zostać zaliczony odwołującemu do stażu pracy, ponieważ brak jest dokumentu, że umowa ta została zrealizowana. W piśmie procesowym z dnia 29 października 2018 r. (...) Oddział w T. podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Jak podkreślił, umowa o naukę zawodu z dnia 10 września 1975 r. zawarta pomiędzy (...) W. a odwołującym przewidywała, że nauka zawodu trwać będzie 30 miesięcy poczynając od 1 września 1975 r. Powinna zatem trwać do lutego 1978 r. Pracodawca natomiast w świadectwie pracy potwierdził okres zatrudnienia odwołującego od 1 lipca 1977 r. do 15 sierpnia 1980 r. i taki okres został zaliczony do stażu pracy. Fakt pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w latach 1981-1988 nie ma zaś wpływu na prawo i wysokość świadczenia rentowego. Organ rentowy powołał się też na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2006 r. (I UK 119/05) (k. 37).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący M. B. urodził się w dniu (...)

W dniu 10 września 1975 r. odwołujący za zgodą przedstawiciela ustawowego w osobie ojca zawarł w Państwowym Ośrodku (...) w W. z (...) W. umowę o naukę zawodu na okres 30 miesięcy od 1 września 1975 r.

do 30 czerwca 1978 r. W § 5 umowy wskazano, że w okresie nauki zawodu uczniowi przysługuje wynagrodzenie miesięczne w poszczególnych latach nauki w wysokości: w I roku nauki: 250 zł, w II roku nauki: 400 zł i w III roku nauki: 6,20 zł na godzinę. W § 6 podano, że zakład pracy jest obowiązany: 1) zabezpieczyć warunki nauczania, 2) wyznaczyć wykwalifikowanego w zawodzie pracownika, którego zadaniem będzie instruowanie i kierowanie nauką oraz pracą młodocianego, 3) zaopatrzyć młodocianego w przewidzianą na danym stanowisku pracy odzież ochronną i roboczą oraz zapewnić inne świadczenia przysługujące na danym stanowisku pracy., 4) umożliwić młodocianemu punktualne

i regularne uczęszczanie na naukę doksztalającą, zgodnie z przepisami wydanymi przez Ministra Oświaty i Wychowania, 5) kontrolować, czy młodociany regularnie uczęszcza na naukę doksztalającą, 6) kierować młodocianego na okresowe badania lekarskie, 7) zaznajomić młodocianego z obowiązującymi przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy ze szczególnym uwzględnieniem przepisów obowiązujących na danym stanowisku pracy lub w danym zawodzie, z przepisami przeciwpożarowymi i innymi przepisami, mającymi na celu ochronę pracowników i mienia zakładu pracy oraz wykonywać nadzór nad ścisłym przestrzeganiem tych przepisów przez młodocianych, 8) zaznajomić młodocianego z przepisami określającymi prawa i obowiązki pracownika ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dotyczących zatrudnienia młodocianych, a znajomość tych przepisów skontrolować w czasie egzaminu. W § 8 wskazano zaś, że rozwiązanie umowy może nastąpić na zasadach mających zastosowanie do pracowników dorosłych oraz ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. (Dz. U. Nr 45, poz. 226). Zakład pracy może rozwiązać umowę w czasie trwania nauki zawodu i wstępnego stażu pracy bez zachowania obowiązujących terminów wypowiedzenia z przyczyn nie zawinionych przez młodocianego tylko w razie:

1) niezdolności do pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż 6 miesięcy, 2) zarządzonego zgodnie z obowiązującymi przepisami odosobnienia młodocianego z powodu choroby zakaźnej, jeżeli opuszczenie pracy trwa dłużej niż 6 miesięcy, 3) niemożności wykonania pracy przez młodocianego z innych przyczyn aniżeli wymienione w punktach 1 i 3 przez czas przekraczający 3 miesiące. Zakład pracy może rozwiązać umowę w czasie trwania nauki zawodu i wstępnego stażu pracy z zachowaniem obowiązujących terminów wypowiedzenia tylko: 1) w przypadkach przewidzianych w art. 14 ust. 2 ustawy, 2) jeżeli młodociany nie wypełnia swych obowiązków określonych w umowie, a w szczególności zaniedbuje się w nauce lub odbywaniu wstępnego stażu pracy, 3) jeżeli młodociany nie spełnia obowiązku doksztalania się przewidzianego w art. 1, 4) w razie likwidacji zakładu pracy, 5) w razie reorganizacji zakładu pracy uniemożliwiającej kontynuowanie nauki zawodu lub wstępnego stażu pracy. Od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1977 r. odwołujący odbywał praktyczną naukę zawodu. W roku szkolnym 1975/1976 uczęszczał do klasy drugiej w zawodzie elektromechanika (...) Szkoły Zawodowej (...) w W. i otrzymał promocję do klasy trzeciej. Odwołujący ukończył naukę w Państwowym Ośrodku (...) w W. w zawodzie elektromontera. Odwołujący zakończył naukę w (...) Szkole Zawodowej (...) w W. w zawodzie elektromontera, złożył egzamin z nauki zawodu i uzyskał tytuł robotnika wykwalifikowanego w tym zawodzie w czerwcu 1977 r. Od 1 lipca 1977 r. do 15 sierpnia 1980 r. odwołujący pracował w Państwowym Ośrodku (...) w W. w pełnym wymiarze godzin jako elektryk i elektrokonserwator w oparciu o umowę o pracę. Od 1 września 1980 r. do 18 kwietnia 1981 r. był zatrudniony w P.w B. (...) w pełnym wymiarze czasu pracy jako elektromonter.

dowód:

- umowa o naukę zawodu z dnia 10.09.1975 r.- k. 11, 23,
- kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej- k. 21-22,
- odpis świadectwa ukończenia praktycznej nauki zawodu- k. 7, 25,
- świadectwo szkolne z dnia 16.06.1976 r.- k. 103 akt ZUS,
- świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej- k. 4-5,
- świadectwo pracy z dnia 18.09.1980 r.- k. 10 akt ZUS,
- świadectwo pracy z dnia 08.05.1981 r.- k. 9 akt ZUS,

Rodzice odwołującego z tytułu prowadzenia indywidualnego gospodarstwa rolnego o powierzchni 9,24 ha, położonego we wsi W., gmina B., opłacali składki ubezpieczeniowe od gruntów w okresie od 1 lipca 1977 r. do chwili przekazania gospodarstwa na syna E. B., co nastąpiło aktem notarialnym Repertorium A Nr 1673/90 z dnia 19 kwietnia 1990 r.

dowód:

- zaświadczenie z dnia 28.12.2017 r.- k. 10, 27,
- zaświadczenie z dnia 08.09.2017 r.- k. 28,

W okresach od 1 sierpnia 1990 r. do 30 września 1990 r. i od 1 lipca 1991 r. do 11 września 2015 r. odwołujący podlegał ubezpieczeniom społecznym na terenie Austrii.

dowód:

- formularz E 205 AT- k. 36-37 akt ZUS,
- karty przebiegu zatrudnienia- k. 51, 78 akt ZUS,

W dniu 11 sierpnia 2015 r. odwołujący wystąpił z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 28 lutego 2017 r. stwierdzono, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy na okres do 28 lutego

2018 r. Na tej podstawie, decyzją z dnia 28 kwietnia 2017 r. (...) Oddział w T. przyznał odwołującemu rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 12 września

2015 r., tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego, w wysokości proporcjonalnej. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek

na ubezpieczenie społeczne z okresu 10 lat kalendarzowych poprzedzającego bezpośrednio rok, w którym wnioskodawca przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą od

1980 r. do 1989 r., zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy emerytalno-rentowej. Za lata 1981-1989 uwzględnił wynagrodzenie zerowe, a za rok 1980 minimalne wynagrodzenie, ponieważ

nie zostało udokumentowane faktycznym dochodem. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty wyniósł 2,07%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową, tj. 3.308,33 zł, wyniosła 68,48 zł.

Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 3 lata, 1 miesiąc i 15 dni okresów składkowych oraz 24 lata, 4 miesiące i 11 dni zagranicznych okresów składkowych. Rentę ustalono według proporcji: 37 miesięcy pracy w Polsce do 329 miesięcy łącznej pracy

z uwagi na ubezpieczenie za granicą. Wysokość świadczenia wyniosła 99,02 zł. Decyzją

tą uwzględniono okres zatrudnienia odwołującego w Polsce od 1 lipca 1977 r. do 15 sierpnia 1980 r. W decyzji zaznaczono, że ma ona charakter zaliczkowy do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego z Wydziałem Ubezpieczeń i Składek dotyczących okresu zatrudnienia w Polsce w okresie od 1 września 1980 r. do 18 kwietnia 1981 r.

dowód:

- orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 28.02.2017 r.- k. 27 akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 28.04.2017 r.- k. 48-49 akt ZUS,

Decyzją z dnia 22 czerwca 2017 r. (...) Oddział w T. przeliczył odwołującemu rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 12 września 2015 r., doliczając okres pracy w Polsce od 1 września 1980 r. do 18 kwietnia 1981 r. z wyrównaniem od 12 września 2015 r. Za okres ten przyjął minimalne wynagrodzenie za pracę. Po przeliczeniu, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wzrósł do 4,11%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową,

tj. 3.308,33 zł, wyniosła 135,97 zł. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 3 lata, 9 miesięcy i 3 dni okresów składkowych oraz 24 lata, 4 miesiące

i 11 dni zagranicznych okresów składkowych. Rentę ustalono według proporcji: 45 miesięcy pracy w Polsce do 337 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą. Wysokość świadczenia wyniosła 117,57 zł, zaś po

waloryzacji od 1 marca 2016 r.: 117,85 zł, a od 1 marca 2017 r.: 133,53 zł. W decyzji podano, że ma ona charakter zaliczkowy. Wysokość renty może ulec zmianie po otrzymaniu informacji o okresach ubezpieczenia za granicą potwierdzonych przez instytucję zagraniczną. Poinformowano też, że celem przeliczenia renty należy nadesłać dokumenty potwierdzające osiągnięte wynagrodzenie podczas zatrudnienia w Polsce.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 22.06.2017 r.- k. 80-81,

W dniu 14 listopada 2017 r. odwołujący wystąpił do ZUS z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i z wnioskiem o dodatek pielęgnacyjny. Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 15 grudnia 2017 r. stwierdzono, że wnioskodawca jest nadal całkowicie niezdolny do pracy na okres do 28 lutego 2019 r.

i niezdolny do samodzielnej egzystencji do 31 maja 2018 r., a data powstania niezdolności do samodzielnej egzystencji to 9 maja 2017 r. Decyzją z dnia 19 stycznia 2018 r.

(...) Oddział w T. przyznał odwołującemu dodatek pielęgnacyjny na okres od 1 listopada 2017 r. do 31 maja 2018 r., a rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na dalszy okres do 28 lutego 2019 r.

dowód:

- wnioski z dnia 14.11.2017 r.- k. 151-153 akt ZUS,
- orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 15.12.2017 r.- k. 158 akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 19.01.2018 r.- k. 160-161 akt ZUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich forma i treść formalna nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły więc dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne, dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji (...) Oddział w T. z dnia 30 lipca 2018 r. zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Kwestionując zaskarżoną decyzję odwołujący M. B. domagał się przeliczenia należnej mu renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przy uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców oraz okresu nauki zawodu.

Zasadnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu przy przeliczaniu świadczenia doliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 15 maja 1981 r. do 30 listopada 1988 r.

Jak wynika z treści art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 są krótsze od okresu wymaganego do przyznania renty, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu uwzględnia się także okresy wymienione w ust. 1 pkt 1. W tym zaś przepisie wskazano

na okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki. Przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy nie uwzględnia się zatem okresów wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy, tj. przypadających przed dniem 1 lipca 1977 r. okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia oraz przypadających przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresów pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

Z uwagi na to, że odwołujący nie wykazał faktu opłacania składek w okresie od 15 maja 1981 r. do 30 listopada 1988 r., okresu tego nie można mu było doliczyć przy ustalaniu wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy. Z zaświadczenia z dnia 28 grudnia 2017 r. wynika, że to rodzice odwołującego byli ubezpieczeni z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, a nie odwołujący. Istotnie również okres pracy w gospodarstwie rolnym nie może mieć wpływu na prawo i wysokość do renty, ponieważ nie mieści się w ostatnim 10-leciu przed dniem zgłoszeniem przez odwołującego wniosku o świadczenie.

Odwołanie w zakresie żądania uwzględnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców przy przeliczeniu świadczenia podlegało zatem oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku.

Sąd uznał natomiast, że przy ustalaniu wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy należy uwzględnić odwołującemu okres praktycznej nauki zawodu, jaką odbywał w okresie od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1977 r. w Państwowym Ośrodku (...) w W..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował możliwość doliczenia tego okresu do wysokości renty twierdząc, że ubezpieczony nie przedłożył dokumentu potwierdzającego zawarcie indywidualnej umowy o praktyczną naukę zawodu z pracodawcą. Dołączona bowiem do odwołania umowa o naukę zawodu z (...) W. w okresie od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1978 r. to jedynie kserokopia. Stanowisko to ZUS podtrzymał po otrzymaniu poświadczonej za zgodność z oryginałem kserokopii umowy o naukę zawodu przez zagraniczną instytucję ubezpieczeniową. Jak wskazał, w aktach brak jest bowiem dokumentu, z treści którego wynikałoby, że powyższa umowa została zrealizowana.

W ocenie Sądu, w oparciu o treść zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów należy stwierdzić, że od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1977 r. odwołujący odbywał praktyczną naukę zawodu i okres ten należy mu uwzględnić przy przeliczeniu renty z tytułu niezdolności do pracy.

Z treści świadectwa pracy z dnia 16 czerwca 1976 r., wystawionego przez (...) Szkołę Zawodową (...) w W. wynika, że w roku szkolnym 1975/1976 odwołujący uczęszczał do klasy drugiej w zawodzie elektromechanika i otrzymał promocję do klasy trzeciej. Nauka ubezpieczonego w klasie trzeciej przypadała więc na lata 1976-1977. Od 1 lipca 1977 r. do 15 sierpnia 1980 r. odwołujący pozostawał zaś już w stosunku pracy z Państwowym Ośrodkiem (...) w W., co stwierdza wystawione przez ten zakład świadectwo pracy z dnia 18 września 1980 r. Wpis w legitymacji ubezpieczeniowej dokonany przez Państwowy Ośrodek (...) w W. potwierdza, że początek zatrudnienia odwołującego w tym zakładzie w charakterze ucznia przypada na wrzesień 1975 r. Wpisu tego dokonano w dniu 10 września 1975 r., a wtedy zawarta została przez odwołującego z (...) W. umowa o naukę zawodu na okres od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1978 r. Umowa o naukę zawodu podpisana została w Państwowym Ośrodku (...) w W. pomiędzy (...) W. a odwołującym reprezentowanym przez przedstawiciela ustawowego. Zgodnie z jej treścią, zakład pracy przyjął ucznia na naukę zawodu, która miała trwać 30 miesięcy od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1978 r. Okoliczności dotyczące okresu tej edukacji i faktu jej realizacji Sąd ustalił w oparciu o złożone świadectwo ukończenia II klasy z dnia 16 czerwca 1976 r., z treści którego wynika, że w latach 1975-1976 ubezpieczony był uczniem II klasy (...) Szkoły Zawodowej (...) w W.. W dniu zawarcia umowy

o naukę zawodu ubezpieczony uczęszczał więc do klasy 2, a nie klasy 1, co sam podkreślił domagając się uwzględnienia mu przy przeliczeniu renty okresu nauki zawodu właśnie od klasy 2. W § 5 umowy o naukę zawodu wskazano, że w okresie nauki zawodu uczniowi przysługuje wynagrodzenie miesięczne w poszczególnych latach nauki w wysokości: w I roku nauki: 250 zł, w II roku nauki: 400 zł i w III roku nauki: 6,20 zł na godzinę. Dokumentem potwierdzającym ukończenie przez odwołującego (...) Szkoły Zawodowej w W. w zawodzie elektromontera, złożenie egzaminu z nauki zawodu i uzyskanie tytułu robotnika wykwalifikowanego w tym zawodzie w czerwcu 1977 r. jest odpis świadectwa ukończenia praktycznej nauki zawodu. To, że umowa o naukę zawodu była realizowana wynika z faktu, że od 1 lipca 1977 r., czyli od ukończenia nauki, odwołujący pozostawał już w stosunku pracy z Państwowym Ośrodkiem (...) w W.. W treści umowy o naukę zawodu zaznaczono, że gdyby ubezpieczony nie realizował wymienionego wyżej obowiązku, to pracodawca mógłby rozwiązać z nim umowę w czasie trwania nauki zawodu i wstępnego stażu pracy bez zachowania obowiązujących terminów wypowiedzenia z przyczyn nie zawinionych przez młodocianego oraz z zachowaniem obowiązujących terminów wypowiedzenia w przypadkach w niej wskazanych, co w tej sprawie jednak nie miało miejsca.

Przyjąć więc należało, że okres nauki zawodu od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1977 r., poprzedzający nawiązanie stosunku pracy z Państwowym Ośrodkiem (...) w W., powinien podlegać uwzględnieniu przy przeliczeniu należnej ubezpieczonemu renty z tytułu niezdolności do pracy.

Jak stanowił art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z 1958 r. Nr 45, poz. 226 ze zm.), zakład pracy przyjmując młodocianego na naukę zawodu w celu przyuczenia do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy był obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego. Zgodnie zaś z art. 12 ust. 1 tej ustawy, młodociani zatrudnieni przez zakłady pracy obowiązani byli do doksztalcania się do czasu ukończenia 18 lat życia. Jeżeli młodociany nie zakończył nauki zawodu przewidzianej w art. 4 ust. 1 do ukończenia 18 lat życia, obowiązek doksztalcania się jego mógł być przedłużony nie więcej niż o 1 rok, o ile doksztalcenie dotyczyło obranego zawodu. Aby zaliczyć uczniowi do stażu ubezpieczeniowego okres zatrudnienia w charakterze młodocianego należy wykazać, że dany uczeń pozostawał w stosunku pracy z zakładem, w którym został zatrudniony w celu nauki zawodu. W świetle tych regulacji, dla wykazania, że okres nauki zawodu jest okresem składkowym, o jakim mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalno-rentowej, wymagane jest przedstawienie dokumentów potwierdzających fakt zatrudnienia przez zakład pracy w celu przyuczenia do zawodu na podstawie indywidualnej umowy o pracę. Taką umowę odwołujący przedłożył do akt sprawy. W umowie tej nawiązano do przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy. Odwołujący zawarł z (...) w W. umowę w celu nauki zawodu i zobowiązał się do doksztalcania w zakresie obranego zawodu. Zaraz po zakończeniu praktycznej nauki zawodu, tj. z dniem 1 lipca 1977 r., zawarł umowę o pracę z Państwowym Ośrodkiem (...) w W..

Zgromadzone dokumenty w postaci świadectwa szkolnego z dnia 16 czerwca 1976 r., odpisu świadectwa ukończenia praktycznej nauki zawodu, wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej oraz umowy o naukę zawodu potwierdzają, że sporny okres od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1977 r. uznać należy za składkowy. Okres ten powinien podlegać uwzględnieniu przy przeliczeniu należnej ubezpieczonemu renty. W tym więc zakresie odwołanie od zaskarżonej decyzji podlegało uwzględnieniu.

Sąd zmienił zatem zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do przeliczenia renty z uwzględnieniem w okresach składkowych okresu nauki zawodu od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1977 r.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa oraz art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c., Sąd orzekł, jak w punktach 1 i 2 wyroku.